

Datum behandeling in collegevergadering 8 september 2026	Datum behandeling in commissievergadering 8 oktober 2026	Datum behandeling in raadsvergadering 29 oktober 2026	Portefeuillehouder J.D.W. Klaasse
Raadsnummer 97	Status Openbaar		

Titel
Wijziging statuten stichting Florente

Voorgesteld besluit

1. De conceptstatuten van stichting Florente goed te keuren;
2. Kennis te nemen van de bestuurlijke afspraken behorend bij de statuten van stichting Florente.

Publiekssamenvatting

Stichting Florente heeft haar statuten geactualiseerd. De nieuwe statuten sluiten aan bij de huidige wet- en regelgeving voor het primair onderwijs en moderne eisen voor bestuur en toezicht. Met de nieuwe statuten krijgt de gemeente minder directe invloed op de governance en benoemingen binnen de stichtingen. Daar staat tegenover dat afspraken over informatievoorziening, overleg en mogelijkheden om in te grijpen bij risico's voor de continuïteit van het openbaar onderwijs duidelijker zijn geregeld. De wettelijke rol van de gemeente bij het bewaken van het openbaar onderwijs blijft daarmee geborgd.

Voor een statutenwijziging van een samenwerkingsstichting is goedkeuring van de gemeenteraad nodig. Daarnaast zijn bestuurlijke afspraken opgesteld tussen de gemeenten Diemen, Ouder-Amstel en Florente. Er zijn bestuurlijk afspraken gemaakt over onder meer informatie-uitwisseling, periodiek overleg en de wijze waarop de gemeente invulling geeft aan haar toezichthoudende rol.

Geheimhouding

N.v.t.

Aanleiding en context

In 2018 heeft de gemeenteraad ingestemd met de fusie van Stichting Openbaar Onderwijs Primair (OOP) en Stichting Spirit Basisscholen tot de samenwerkingsstichting stichting Florente. Bij de oprichting van Florente zijn statuten vastgesteld waarin onder meer de wettelijke toezichthoudende rol van de gemeente ten aanzien van het openbaar onderwijs is geborgd. Daarnaast zijn bestuurlijke afspraken gemaakt over de wijze waarop de gemeente en Florente invulling geven aan deze rol.

Florente heeft de statuten uit 2018 herzien. Met deze wijziging worden de statuten in overeenstemming gebracht met de huidige wet- en regelgeving en inzichten op het gebied van bestuur en toezicht. Daarbij wijzigen ook de bepalingen over de rol van gemeenten bij het toezicht op het openbaar onderwijs binnen de stichting.

Op grond van de Wet op het primair onderwijs kan een statutenwijziging van een samenwerkingsstichting alleen plaatsvinden met goedkeuring van de gemeenteraden van de gemeenten waar de stichting openbaar onderwijs verzorgt. Daarom wordt de gemeenteraad gevraagd de conceptstatuten goed te keuren. Ter ondersteuning van de uitvoering van de gemeentelijke toezichtrol zijn daarnaast geactualiseerde bestuurlijke

afspraken opgesteld tussen Florente en de gemeenten Diemen en Ouder-Amstel. Deze afspraken geven nadere invulling aan de informatievoorziening, het overleg en de samenwerking tussen gemeenten en het schoolbestuur.

De belangrijkste verschillen tussen de huidige statuten en de conceptstatuten zijn opgenomen in onderstaande tabel. De conceptstatuten vervangen de huidige statuten uit 2018 (bijlage 2) en sluiten beter aan bij de huidige wet- en regelgeving voor het primair onderwijs en de geldende governance-eisen voor onderwijsorganisaties. De belangrijkste wijziging is dat de rol van de gemeente verschuift van directe invloed op de governance van Florente naar toezicht op afstand. De gemeente krijgt minder directe invloed op benoemingen en besluitvorming binnen de stichting, maar daar staat tegenover dat de informatievoorziening, het overleg met de stichting en de mogelijkheden om in te grijpen bij risico's voor de continuïteit van het openbaar onderwijs explicieter zijn vastgelegd. Per saldo ontstaat een governance-model waarin het interne toezicht primair bij de raad van toezicht ligt, terwijl de gemeente haar wettelijke verantwoordelijkheid voor het openbaar onderwijs invult via informatievoorziening, periodiek overleg, goedkeuringsrechten op de statuten en interventiemogelijkheden bij uitzonderlijke situaties.

Onderwerp	Huidige statuten (2018)	Conceptstatuten (2026)	Effect voor de gemeente
Gemeentelijke rol	Gemeente heeft een directe rol in de governance van de stichting.	Gemeente houdt toezicht op afstand en richt zich op borging van het openbaar onderwijs.	Verschuiving van directe sturing naar toezicht op afstand.
Benoeming intern toezicht	Gemeenteraad benoemt de leden van het toezichthoudend bestuur.	Raad van toezicht benoemt zelf nieuwe leden. Gemeenten behouden een rol bij één toezichthouder en worden geïnformeerd over andere benoemingen.	Minder directe invloed op de governance.
Informatievoorziening	Gemeente ontvangt begroting en jaarrekening en kan reageren.	Gemeente ontvangt jaarlijks begroting, jaarrekening en bestuursverslag. Daarnaast worden bestuurlijke afspraken gemaakt over informatievoorziening.	Informatiepositie blijft geborgd en wordt concreter ingevuld.
Overleg met gemeente	Alleen beperkt uitgewerkt.	Jaarlijks overleg tussen gemeenten, college van bestuur en raad van toezicht.	Structurelere betrokkenheid van gemeenten is vastgelegd.
Openbaar onderwijs	Borging via statuten en wettelijke bepalingen.	Wezenskenmerken van het openbaar onderwijs expliciet benoemd en onderwerp van periodiek overleg.	Borging blijft behouden.
Continuïteit openbaar onderwijs	Gemeente heeft een toezichthoudende rol.	Gemeente blijft verantwoordelijk voor toezicht op de continuïteit van het openbaar onderwijs.	Ongewijzigd.
Statutenwijziging	Vereist goedkeuring van de gemeenteraad.	Vereist goedkeuring van de gemeenteraad.	Ongewijzigd.
Ontbinding stichting	Gemeente heeft een formele rol.	Gemeente behoudt een formele rol bij ontbinding.	Formele rol blijft behouden.
Ernstige taakverwaarlozing	Gemeente kan gebruikmaken van wettelijke bevoegdheden.	Interventiemogelijkheden zijn explicieter beschreven in de statuten.	Verduidelijking van bestaande bevoegdheden.
Relatie gemeente – stichting	Nadruk op formele bevoegdheden.	Nadruk op informatievoorziening, overleg en toezicht op afstand.	Meer samenwerking en

			structureel contact.
--	--	--	----------------------

Argumenten

Beslispunt 1, argument 1

De conceptstatuten sluiten aan bij de huidige wet- en regelgeving voor het primair onderwijs en de geldende uitgangspunten voor bestuur en toezicht in het onderwijs. Uit de vergelijking tussen de huidige statuten en de conceptstatuten blijkt dat de inrichting van bestuur en toezicht wijzigt, maar dat de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor het openbaar onderwijs voldoende geborgd blijft. De directe invloed van de gemeente op de governance neemt af, maar daar staan een versterkte informatiepositie, structureel overleg en explicietere interventiemogelijkheden tegenover.

Beslispunt 1, argument 2

Voor een statutenwijziging van een samenwerkingsstichting is goedkeuring van de betrokken gemeenteraden vereist. Op grond van artikel 17 van de Wet op het primair onderwijs kan goedkeuring aan een statutenwijziging slechts worden onthouden indien de overheersende invloed van de overheid ten aanzien van het openbaar onderwijs niet is verzekerd. Dit betekent dat de gemeente voldoende mogelijkheden moet behouden om toe te zien op de instandhouding, toegankelijkheid en continuïteit van het openbaar onderwijs en op het behoud van de wezenskenmerken daarvan. Daarnaast moet de gemeente kunnen ingrijpen indien sprake is van ernstige taakverwaarlozing. Uit de uitgevoerde analyse volgt echter dat de gemeentelijke rol en verantwoordelijkheid voldoende zijn geborgd.

Beslispunt 2, argument 1

De conceptstatuten bevatten de formele verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de stichting en de gemeenten. De bestuurlijke afspraken vullen dit nader in door afspraken te maken over de wijze waarop gemeenten en Florente informatie uitwisselen, periodiek overleg voeren en invulling geven aan hun wederzijdse rollen en verantwoordelijkheden. Met de nieuwe statuten verschuift de rol van de gemeente van directe betrokkenheid bij de governance naar toezicht op afstand. De bestuurlijke afspraken ondersteunen deze rol door vast te leggen op welke momenten informatie wordt gedeeld en overleg plaatsvindt. Indien geen bestuurlijke afspraken worden gemaakt, blijft de samenwerking uitsluitend gebaseerd op de statuten. Daardoor zijn verwachtingen over informatievoorziening, overleg en afstemming minder expliciet vastgelegd en kan onduidelijkheid ontstaan. Het vaststellen van de bestuurlijke afspraken is een bevoegdheid van het college. De afspraken worden daarom niet ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. De raad wordt hierover geïnformeerd omdat de afspraken raken aan de invulling van de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor het openbaar onderwijs.

Risico's en overige aandachtspunten

Met deze statutenwijziging verschuift de rol van de gemeente van directe invloed op de governance van Florente naar toezicht op afstand. Hoewel de gemeente haar wettelijke verantwoordelijkheid voor het openbaar onderwijs behoudt, neemt haar directe invloed op benoemingen en besluitvorming binnen de stichting af. Een effectieve invulling van de gemeentelijke toezichtrol wordt daardoor in grotere mate afhankelijk van een goede informatievoorziening, periodiek overleg, de in de statuten opgenomen interventiemogelijkheden en de uitvoering van de bestuurlijke afspraken. Wanneer informatie-uitwisseling of samenwerking onvoldoende functioneren, bestaat het risico dat de gemeente signalen over de continuïteit van de organisatie of de borging van de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs minder tijdig ontvangt en daarop minder effectief kan handelen.

Om deze risico's te beperken zijn aanvullende bestuurlijke afspraken opgesteld. Deze afspraken ondersteunen de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen Florente en

de gemeenten, maar bieden minder juridische zekerheid dan statutaire bepalingen. De effectiviteit ervan is daarom afhankelijk van een actieve en zorgvuldige uitvoering door alle betrokken partijen. Daarnaast kunnen toekomstige ontwikkelingen in wet- en regelgeving, governance of de organisatie van Florente aanleiding geven om de afspraken aan te passen. Het is daarom van belang de werking van de bestuurlijke afspraken periodiek te evalueren en waar nodig te actualiseren.

Een alternatief is om geen goedkeuring te verlenen aan de statutenwijziging, waardoor de huidige statuten van kracht blijven. Op basis van de wet kan goedkeuring aan een statutenwijziging slechts worden onthouden indien de overheersende invloed van de overheid ten aanzien van het openbaar onderwijs niet is verzekerd. Dit is nu niet het geval. Daarnaast moet worden meegewogen dat aan de voorliggende statuten een langdurig en zorgvuldig traject is voorafgegaan, waarbij meerdere conceptversies op basis van ambtelijke en bestuurlijke feedback van de betrokken gemeenten zijn aangepast. De huidige versie wordt door Florente als werkbaar beschouwd en kan rekenen op ambtelijke en bestuurlijke overeenstemming binnen de regio. Het niet verlenen van goedkeuring kan daarom de samenwerking met Florente en tussen de betrokken gemeenten onder druk zetten en leiden tot vertraging en onzekerheid over de toekomstige governance. Dit wordt daarom niet als een proportioneel en goed alternatief gezien.

Financiële aspecten

De voorgestelde statutenwijziging en de daarbij behorende bestuurlijke afspraken hebben geen directe incidentele of structurele financiële gevolgen voor de gemeente.

Juridische grondslag

De statutenwijziging van Florente voldoet aan de Wet op het primair onderwijs (Wpo). Op grond van artikel 17 Wpo is voor een wijziging van de statuten van een samenwerkingsstichting goedkeuring van de betrokken gemeenteraden vereist. De gemeenteraad kan deze goedkeuring slechts onthouden indien de overheersende invloed van de overheid ten aanzien van het openbaar onderwijs niet is verzekerd. Aan de statutenwijziging zijn geen bijzondere juridische risico's verbonden.

Duurzaamheid

N.v.t.

Participatie

De statutenwijziging en de bestuurlijke afspraken hebben betrekking op bestuur, toezicht en de gemeentelijke rol bij het openbaar onderwijs. Er zijn geen directe gevolgen voor inwoners, bedrijven of maatschappelijke organisaties. Voor dit voorstel is geen afzonderlijk participatie- of communicatieplan opgesteld.

Communicatie

Na besluitvorming door de gemeenteraad wordt Florente geïnformeerd over het genomen besluit. Gezien de aard van het voorstel, dat betrekking heeft op bestuur en toezicht en geen directe gevolgen heeft voor leerlingen, ouders of medewerkers, wordt geen afzonderlijke communicatiecampagne ingezet.

Realisatie en vervolg

Na goedkeuring van de statuten door de betrokken gemeenteraden treedt de statutenwijziging in werking na notariële vastlegging. Vanaf dat moment worden ook de bestuurlijke afspraken uitgevoerd. De gemeenten en Florente geven vervolgens invulling aan de afspraken over informatievoorziening, periodiek overleg en de uitvoering van de gemeentelijke toezichtrol ten aanzien van het openbaar onderwijs.

Bijlagen

- Bijlage 1 Conceptstatuten stichting Florente 2026
- Bijlage 2 Statuten stichting Florente 2018

- Bijlage 3 Bestuurlijke afspraken stichting Florente